

Gespreksnotitie t.b.v. de rondetafelconferentie door de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over de Wet Kansspelen op Afstand, door Feite Hofman namens 'Pas op Gamers en Gokken.'

Sinds 1 oktober heeft de overheid een aantal gokbedrijven licenties gegeven om gokken via het internet legaal aan te kunnen bieden in Nederland. Nu dus legaal, daar waar gokkend Nederland dit overigens al lang deed, maar één en ander -illegaal- gedoogd werd. De belangrijkste en goede reden om dit te legaliseren was en is omdat er op legale partijen beter kan worden gehandhaafd dan op illegale. Een illegaal iets is immers formeel geen gesprekspartner. Onder meer een sterk preventiebeleid van gokbedrijven, verplichte adviezen door ervaringsdeskundigen vormden onderdeel van deze nieuwe wet. Ik meen een negental partijen kregen een vergunning en gingen 'op jacht' naar marktaandeel, waarbij alle vormen van met name Tv-reclames 'ingezet' werden. Na enige tijd reageerde 'de maatschappij' geschokt. De tsunami van gokreclames, inzet van bekende Nederlanders waaronder oud-voetballers die niet meer actief waren, niets werd ons zo te zeggen bespaard.

In het licht van deze tussentijdse evaluatie: er gebeurde precies wat we konden verwachten, en onder het mom van kanalisatie trokken de vergunde partijen -waaronder twee staatsdeelnemingen- alle registers over. Hier de cijfers te noemen die de (Staats) bedrijven in marketing stopten voert te ver, wel vermeld ik dat onze staatsdeelnemingen hier zeer hóóg in de top stonden en staan.

De staat, die onder meer door geïnde belastinggelden goed voor haar burgers dient te zorgen, is dus mede eigenaar en aanbieder van een uitermate risicovol product dat gokken nu eenmaal is. Een deel van de gokkende medemens kan nu een maal NIET met dit product overweg. Ergo: hoe meer gokkers, hoe hoger ook dat deel dat eindigt in een verslaving. Alle reclames waren bedoeld om de kanalisatie te bevorderen en het legale gokcircuit sterker te maken dan het illegale. Hét middel waarvan de branche roept dat het nodig is ten einde de kanalisatie te bevorderen is reclame.

Dat wat we -geleerde lessen- in diverse landen in Europa en daarbuiten hadden zien aankomen (groeïend aantal gokkers, gokbedrijven die de randjes opzoeken om marktaandeel te verwerven, inzet BN'er en rolmodellen) is exact gebeurd en dat is niet verwonderlijk.

Nu is de situatie ontstaan dat we een gloednieuw kruispunt voor het verkeer hebben ingericht en ons gaan afvragen of er misschien ook verkeerslichten dienen te worden geplaatst. Eén en ander is volstrekt reactief gebeurd, iets met de put en het bijbehorende verdrinkende kalf.

Dat wat er al had klaar moeten staan is (behalve alleen een centraal register tot uitschrijving (CRUKS), op zich goed maar helemaal op het einde van het traject) is een stevige landelijke, constante awareness campagne door de Kansspelautoriteit of overheid, waarbij men wijst op de risico's en gevaren van (overmatig) gokken. Voor de gemiddelde burger of leek is het niet te bevatten dat de Staat én aanbiedt én probeert te voorkomen. Het rempedaal intrappen én het gaspedaal tegelijkertijd. Elke lesinstructeur kan u vertellen dat dat niet werkt.

*Dit brengt mij tot mijn eerste conclusie: (die is overigens niet nieuw maar zo oud als legaal gokken in Nederland)

-Privatiseer gokken, laat de overheid haar gokbedrijven (HC / NLO) loslaten. Dat voorkomt belangenverstrengeling en het wellicht dragen van twee petten.

*Mijn tweede conclusie is dat er landelijk, constant, op radio / TV én op internet, awareness boodschappen / filmpjes a la Postbus 51 moeten komen over de risico's van gokken. Nb: Dat voert

een stuk verder dat slechts de slogan 'Wat kost gokken jou? Stop op tijd 18+' Er is weinig mis met een slogan, maar de informatie van de overheid dient vele malen krachtiger zijn tegen het reclamegeweld van de gokbedrijven zelf. Ik meen in Groot-Brittannië, was het verplicht of regel om minimaal op elke drie gokreclames één awareness boodschap uit te zenden.

***Mijn derde conclusie is, aangaande de in te stellen limieten voor gokkers voordat zij gokken gaan, deze bedrijfsoverstijgend moeten zijn.** Nu druppelen de eerste dramaverhalen binnen, van gokkers die bij acht of meer gokaanbieders hun limieten maximaal hebben ingesteld. Ook hiervoor hoeft men geen wiskunde te hebben gestudeerd om te begrijpen dat dan limieten geen enkele zin hebben. Ergo: het zou in mijn ogen zó moeten zijn dat men een centrale aanmelding doet, daar limieten en budgetten gebaseerd op gezond verstand instelt, en daarna pas een legale aanbieder kiest. Immers: verslaafde mensen kunnen geen maat meer houden en zijn niet instaat zichzelf te limiteren. Daarbij staat dit haaks op het DNA van gokbedrijven, die zoveel mogelijk willen verdienen. Ook deze botsing was ver van tevoren aan te zien komen.

Algemene conclusie: De Nederlandse politiek heeft bij het invoeren van de wet KOA zo goed als geen lessen getrokken uit de vele ervaringen elders op de wereld. Dat betekent dat we reactief te werk aan het zijn, daar waar we de kans hadden om proactief aan een veilig en transparant gokklimaat te werken. Het begrip 'kanalisatie' wordt zowel door de overheid als door de vergunde aanbieders te pas maar zeker ook te onpas gebruikt om buitensporig veel reclame te maken. De steeds terugkerende argumentatie 'maar straks gaat iedereen illegaal gokken!' snijdt geen hout, daar een groot aantal nu legale aanbieders nog maar zeer kort geleden nog illegaal waren en een aantal nu nog illegale partijen al ver zijn in hun vergunningsprocedure.

Een passende voorlichting en campagne aangaande de risico's van gokken en gokverslaving lijkt het enige gezonde tegengeluid, alsmede breed geïmplementeerde voorlichtingen voor jonge mensen binnen het onderwijs.

Overigens is dat wat PoGG al jaren doet en waarover wij graag met het ministerie in gesprek zouden gaan. De Kansspelautoriteit had hiervoor een conferentie belegd, welke door de pandemie echter steeds is uitgesteld. Ook dit is reactief, eerst had ook dit natuurlijk klaargezet moeten zijn, alvorens de gokbedrijven in Nederland te legaliseren.

Een laatste vergelijking:

"Nu lijkt het erop dat we wél geld stoppen in abortusklinieken, maar vergeten voor te lichten over 'veilig vrijen.'" Dat heeft met 'preventie' allemaal vrij weinig van doen.

Feite Hofman

Pas op Gamen en Gokken.